

קונטרס

ישיב חמה

יגלה נוראות ונפלאות ממעלת האדם הזוכה להיות סבלן גדול על כל אשר עובר עליו בחייו, ובדרך מפעם ומקפידות, והוא תמיד בישוב הדעת. ועצות יקרות אין לזכות לזה.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים, ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י, שְׁכַמְעַט
כָּל עֵקֶר גְּדֵלַת הַצְּדִיקִים
הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהִגִּיעוּ לָמָּה
שֶׁהִגִּיעוּ וְזָכוּ לָמָּה שֶׁזָּכוּ, הַכֹּל
הָיָה הוֹדוֹת הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם
שֶׁחָרְפוּ וּבָזוּ אוֹתָם מְאֹד מְאֹד,
וְהַחֲזִיקוּ מֵעַמָּד, וְעַל-יְדֵי-זֶה
דִּיקָא הִגִּיעוּ אֶל מַעְלָתָם
וּמִדְרָגָתָם, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי
חֵלְקָם!

(אמרי מוהר"א"ש, חלק א', סימן תשצ"ט)

קוֹנְטָרַס

יָשִׁיב חַמָּה

א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי אֵין שׁוֹם
מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵיךָ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא מְחִיָּה וּמְקַיֵּם
וּמְהִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי,
מְדַבֵּר, וְכָל מַה שְּׁאַתָּה רוֹאֶה לְפָנַי עֵינֶיךָ זֶה רַק
בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, כִּי בְּאַמַּת הַכֹּל אֱלֹקוֹת
גָּמוּר הוּא, אִךְ מְלַבֵּשׁ בְּלָבוֹשׁ הַזֶּה שְׁלִמְרָאָה עֵינֶיךָ,
וּבְלִמּוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמְצִוּוֹת יִתְגַּלֶּה לְךָ, שְׁהַכֹּל
אֱלֹקוֹת גָּמוּר הוּא, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְלַבֶּשֶׁת
בְּדוֹמֵם — כָּל הַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכוֹת בְּעֵינֶיךָ דּוֹמֵם,

כגון: חפירת בור ברשות הרבים, ועשיית מעקה לגגך וכו' וכו', וכן מלבשת בצומח — כל ההלכות השיכות לעניני הצומח, כגון: לא תזרע כלאים, תרומות ומעשרות וכו' וכו', וכן מלבשת בחי — כל ההלכות השיכות לעניני בעלי חיים, כגון: מה מותר לאכל, ומה אסור לאכל, או שור שנגח את הפרה וכו' וכו', וכן מלבשת במדבר — כל ההלכות השיכות לעניני בני-אדם וכו' וכו', ובזה מתגלה שאין שום דבר שלא יהיה בו אלקות, מאחר שמלבשת בו תורה, ועל-ידי ידיעה זו — שיתגלה לך שהכל אלקות גמור הוא, אז תזכה להיות מאריך אפק על כל דבר, וכשיבוא לך איזה כעס או קפידות, תשיב את חמתך מעליך ולא תכעס, ותהיה סבלן, כי תכף יתגלה לך, שהכל הוא אין סוף ברוך הוא המלבש בזה הפרט מחלקי הבריאה שמצער אותך — אם זה דומם, אם זה צומח, אם זה בעל חיים, אם זה מדבר, תכף-ומיד תקשרו עד שרשו, ויתודע לך, כי הכל שליח מהמקום ברוך הוא יתברך, ועל-ידי-זה תסבל על כל הבא ועובר עליך.

ב.

אחי היקר! עליך להכניס בדעתך היטב היטב
אמתת מציאותו יתברך, ולידע כי בכל דבר ודבר
ובכל פרט מפרטי הבריאה יש בו אלקות, והכל
משגח בהשגחה פרטית, ואל זה תזכה רק על-ידי
למוד התורה הקדושה, כי התורה מגלה לאדם
את סתרי נסתרות הבריאה, איך שבכל דבר יש
תורה, ואין העולם הפקר כלל, וכשאחד עושה
בור ברשות הרבים, או מניח אבן, שהכל בכלל
דומם, יש בענינים אלו הלכות התורה, שהם רצונו
יתברך, וכן בשדה כשזורע או קוצר או דש יש בזה
הלכות התורה שהם רצונו יתברך, וכן בבעלי חיים
ובמדבר, בכלם יש הלכות התורה, שהם רצונו
יתברך, ובזה נתגלה שבכל הבריאה כלה, יש תורה
שהיא רצונו יתברך, ועל-כן בלי תורה יכולות
להיות אמונות כוזבות, רחמנא לצלן, אשר משם
נמשכות הכפירות והאפיקורסות, ומשם נשתלשלו
הכעס והקפידות, הרציחה והאלימות, המריבות
והמחלוקת בעולם, כי באמת כשאדם זוכה לדבק
עצמו בהלכות התורה שבכל פרטי הבריאה, ומוצא

אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי אֶף פַּעַם לֹא יִכְעַס וְלֹא יִקְפִיד
וְלֹא תִהְיֶה אֶצְלוֹ שׁוֹם רְצִיחָה וְאֲלִימוֹת, וְלֹא יִחַלֵּק
וְלֹא יָרִיב עִם זֵלְתוֹ, רַק יֵשֶׁב תַּחְתּוֹ וַיִּדְבֵּק עֲצָמוֹ
בְּחֵי הַחַיִּים, וְ"יָשִׁיב חֲמָה" וַיִּבְטֹלָה לְגַמְרִי.

ג.

צָרִיף שֶׁתַּחֲקֹק הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּלִבָּהּ, אֶהוּבִי, אָחִי
הַיָּקָר, שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלִעְדֵי וְיִתְבַּרֵךְ כָּלֵל,
וְכָל מַה שֶׁנֶּאֱרָע עִמָּךְ בְּכָלֵלִיּוֹת וּבְפָרְטִיּוֹת וּבְפָרְטִי
פָרְטִיּוֹת, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה
עַד מְאֹד, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמָטָה, אֲלֹא אִם
בֶּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:), וְאֶפְלוֹ צְפוּר
קִטְנָה אֵינָה נִלְכָּדָת מִבְּלִעְדֵי הַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, מְכַל
שָׁכֵן בֶּן אָדָם (יְרוּשָׁלַּיִם שְׁבִיעִית), וְאֶפְלוֹ זֶה שֶׁמִּמְנָה
עַל הַתְּמִנּוֹת קִטְנָה וּפְחוּתָה, מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ הוּא
(בְּרֻכּוֹת נ"ח.), וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בָּמָה שְׁמוּכָן לְחִבְרוֹ
כָּלֵל, (יוֹמָא ל"ח.), וְאֵין כְּשֶׁתִּדַּע דְּבַר זֶה הַיֵּטֵב,
וְתַחֲקֹקֵהוּ בְּדַעְתָּהּ, תָּשִׁיב אֶת חֲמָתָךְ וְכַעֲסָךְ עַל
מִי שֶׁרְצִיתָ לְכַעַס וְלְהַתְּעִצְבֵּן, כִּי תִכְףּ וַיִּמָּיד תִּזְכִּיר
לְעֲצָמָךְ כִּי יֵשׁ פֹּה יַד הַיְיָ הַבְּרוּךְ הוּא, וְאֵין שׁוֹם

דְּבַר נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ כָּלֵל, וְכֹל מֵה שְׁתַּכְנִיס בְּדַעְתָּךְ
 וּבְלִבְךָ יִדְיַעַה זֶה, כְּמוֹ-כֵן תִּשְׁיב אֶת חֲמַתְךָ וּתְבַטְּלָהּ
 לְגַמְרִי, כִּי בִידְיַעַה זֶה — לִידַע שֶׁהַכֹּל אֱלֹקוֹת גָּמוֹר
 הוּא, מֵה שִׁיךְ לְהִיּוֹת בְּכַעַס וְחֲמָה, יוֹתֵר טוֹב לְךָ
 לְבַטֵּל עֲצָמְךָ לְגַמְרִי אֱלִיוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל
 עֲצָמְךָ עֲרֻבוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחִיָּה אֶת
 כָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה: הוֹמָם, צוּמָח, חַי וּמְדַבֵּר.

ד.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי אֵין
 שׁוֹם טָבַע וּמִקָּרָה כָּלֵל, וְאֵף שֶׁנִּדְמָה לְאָדָם
 כְּאֵלוֹ הַכֹּל מִתְנַהֵג לְבַד, וְכֹל דְּאֵלִים גָּבַר —
 מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּאֱלִימוֹת הוּא מְצָלִיחַ, וּמֵה גַם
 שֶׁהָרַע וְהַטְּמָאָה מִתְפַּשְׁטִים מְאֹד בְּעוֹלָם, וְהַמִּינּוֹת
 וְהַכְּפִירוֹת מִתְגַּבְּרִים מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַד שֶׁחֹשְׁבִים
 שֶׁהֵם מְנַצְּחִים וְכוּ', עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַכֹּל בְּשִׁבִיל
 הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, כִּי בְּאֶמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת
 בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל אֱלֹקוֹת גָּמוֹר הוּא, וּמֵה
 שֶׁנִּדְמָה לְאָדָם כְּאֵלוֹ נִפְרָד לְגַמְרִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,
 כֹּל זֶה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, כִּי רוֹצִים לְרֹאוֹת

מלמעלה איך תוכל להתחזק ואיך תוכל לחזור אליו
 יתברך, ועל-כן שולחים אליך איזה דבר שיצער
 אותך, ויכניס אותך בחמה ובכעס, ואם תזכה
 לדבק עצמך בו יתברך, ותברח אליו, אז בו ברגע
 תמתיק הכל, ותראה אשר הכל דמיון ואחיזת עינים
 ממש, ותמתיק ממך את הכעס, ותשיב חמתך ולא
 תכעס ולא תהיה בחמה על שום בריה, מאחר
 שיתודע לך, שאין בלעדיו יתברך כלל. ואל כל זה
 תזכה ויקא אם תלמד את התורה הקדושה באפן
 הזה — שתדע כי התורה מלבשת בתוך העולם
 ובכל פרט ופרט מזה העולם: דומם, צומח, חי,
 מדבר, יש בהם תורה שהיא רצונו יתברך, ועל-
 ידי-זה תזכה להאריך אפך, ותשיב חמתך, ותבטל
 את כעסך על מי שרצית לכעס ולהקפיד. ועליך
 לדעת, כי בלא תורה הכל דמיון ואמונות פוזבות,
 אמונות טפלות, הבל הבלים, כי בלא התורה אין
 שום ממש בשום דבר, כי הוא יתברך והתורה
 אחד הם, ועל-כן בזה שהאדם זוכה ללמד תורתו
 יתברך, שהיא רצונו יתברך, ומוצא בתוך הבריאה
 כלה את דיני התורה, בזה ימשיך עליו אור נורא
 ונפלא מאד, עד שיתבטל ממנו הכעס והקפידות

והחמה, ויזכה לאריכת אפים ולהיות סבלן גדול, ויסבל על כל מה שעובר עליו — הן מעצמו והן מאחרים, ויקבל תמיד את כלם בסבר פנים יפות.

ה.

אחי היקר! מה לך להיות כל-כך בכעס ובחמה על זלתיך שצער אותך, ועשה לך עולה גדולה כזו, מדוע לא תזכיר לעצמך, אשר הכל בהשגחה פרטית, ואין שום טבע ומקרה כלל, כי הכל רק אחיזת עינים — לראות אל מי תפנה בעת צרותיך שהצר לך בעל בחירה; ועל-כן כלך לך מכעס ומחמה, וברח לך יותר טוב אליו יתברך, ותדע כי הוא יתברך מחיה ומנהיג את כל הבריאה כלה, ובהכל יש תורה, וראה לחפש ולחקר אחר התורה שיש בכל פרט ופרט מהבריאה, ועל-ידי-זה ימתק ממך הכעס והחמה, כי תבין ותשפיל רמזים וסתרי תורה מכל פרט ופרט מכל מה שעובר עליך, ובפרטיות מבעל בחירה, כי עליך לידע, כי בודאי זה הדבר שמצער אותך, או זה בעל הבחירה שמצער אותך יש בו

הלכות התורה, כי אין דבר שלא יהיו גנוזים בו
דיני התורה והלכותיה, שהם רצונו ותבונה, ובזה
שתחפש עד שתמצא את ההלכות של התורה בדבר
הזה שמצער אותך, על ידי זה ימתק ממך הכל, כי
יתודע לך, אשר הכל לכל אלקות גמור הוא,
ובדין ודברים שיש לך עם חברך, יש בו תורה, כי
בודאי לך יש טענה זו ולחברך יש טענה אחרת,
ואשר שתי הטענות שרשן בתורה, וכשיתבררו
לך הדין וההלכה האמתיים ביניכם, שזה רצונו
ותבונה, אז יתגלה שהדין ודברים שביניכם שם
גנוז ומסתור אורו ותבונה, ואז ממילא יתבטלו מכם
כל האלימות, המריבות, המחלוקת, הכעס והחמה,
ויהיה רק שלום ואהבה ביניכם; אשרי הזוכה
לחפש תמיד אחריו ותבונה, ולמצא תורה מכל מה
שעובר עליו, ואז ימתק ממנו הכל.

ו.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי אי אפשר
לעבור את העולם הזה בשלום, כי אם פשוטה
לדבק מחשבתו בעלמא דאתי — שיזכר שיש

עוד עולם, ויהיה ההכרח לו לצאת מזה העולם,
 ויבוא היום והשעה והרגע שיהיה ההכרח להפרד
 מזה העולם, ואז פשיחקק ידיעה זו היטב בלבו
 ודעתו, אז ימתיק ממנו הפעם והחמה, ויהיה סבלן
 ונח לבריות, כי מאחר שבין כף יהיה לי ההכרח
 לצאת מזה העולם, על-כן מה ולמה כדאי לאחז
 במריבות ובכעס, בחמה וברציחה, ולהתקוטט
 בבית ובחוץ? ! וכל מה שיזכיר עצמו מעלמא
 דאתי — שיש עוד עולם, כמו-כן יזכה להמשיך
 למטה את שכינת עזו יתברך, כי בדרך שאדם
 רוצה לילך מוליכים אותו, וכשאדם מקדש עצמו
 למטה מעט, מקדשים אותו מלמעלה הרבה, וכפי
 שנדבקות מחשבתו בעולם הבא, כן ממשיך עליו
 רוחניות חיות אלקותו יתברך, ומתענג בערבות זיו
 נעם השכינה, אשר אין לה עוד טוב מזה, ונמתק
 ממנו הפעם והקפידות, ומשיב חמתו, ואינו כועס
 על שום ברירה שבעולם — לא בביתו ולא בחוץ;
 אשרי הזוכה להגיע אל מחשבה כזו, וחושב תמיד
 מחשבות כאלו, ואז טוב לו לנצח נצחים, ונכלל
 לגמרי בו יתברך.

.ז.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! תִּאֲמִין לִי, אֲשֶׁר לֹא כֹדָאִי
 לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּכַעַס וּבְחֶמְהָ וּבְרָצִיחָה, כִּי דָבָר זֶה
 לֹא יָבִיא אוֹתָךְ אֶל שׁוֹם דָּבָר, רַק יַעֲקֹר אוֹתָךְ
 מִשְׁרָשֶׁף הַנִּצָּחִי, וּמָה גַם תִּקְלָקֵל אֶת בְּרִיאוֹת גּוֹפָךְ,
 כִּי הַכַּעַס וְהַחֶמְהָ לְאָדָם כְּאֵשׁ לְקֶשׁ, כִּי הֵם שׁוֹרְפִים
 אֶת הַבְּרִיאוֹת, אֶת הַכֹּחַ וְאֶת הָעֲצָבִים לְגַמְרִי; עַל-
 כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת סְבֻלָּן גָּדוֹל, וּכְבֹשׁ כַּעֲסָךְ וְתִשָּׁיב
 חֶמְתְּךָ, וְאִז תִּחְיֶה חַיִּים אֲמִתִּיִּם וְנִצָּחִיִּם, וְתִרְאֶה
 לְפָנֶיךָ עוֹלָם אַחֵר לְגַמְרִי. וְאֵל כָּל זֶה תִּזְכֶּה דִּיקָא אִם
 תִּכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרִי אֶל תּוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה
 — לִידַע כִּי אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל
 אֱלֹקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הַכֹּל
 לְבוֹשׁ לְגַבֵּי עֵצִים גְּלוּי אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ, וּבִידִיעוֹת אֱלוֹ,
 תִּהְיֶה מֵאֲרִיף אֶפֶף עַל כָּל מַה שֶּׁרַק עוֹבֵר עָלֶיךָ,
 וְתִשָּׁיב חֶמְתְּךָ, וְתִקְרַר אֶת עֲצָבֶיךָ לְגַמְרִי, וְתִתְחַיֵּל
 לְחַיּוֹת חַיִּים נְעִימִים וּבְרוּכִים.

ח.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי הַמְדַרְגָּה
הַגְּבוּהָה בְּיוֹתֵר לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם,
וְאֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִמֶּנָּה הִיא — לְהַשִּׁיב חֲמָתוֹ
וְלִכְבֹּשׁ אֶת כַּעֲסוֹ, וְלֹא לְהִיּוֹת מְעַצְבָּן, כִּי דָבָר זֶה
תְּלוּי בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת — כְּפִי שֶׁאָדָם מוֹסֵר
אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁאֵין בְּלַעַדָיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא מְשַׁגִּיחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית
עַל כָּל נִבְרָא, וְאֵין שׁוֹם טַבַּע וּמְקָרָה כָּלֵל, רַק
בְּכָל תְּנוּעָה וַתְּנוּעָה שָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן
יֶאֱרִיף אָפוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו, וְיִדָּם וְיִשְׁתַּק
וְלֹא יִגִּיב לְמַצְעָרֵי נַפְשׁוֹ וְלִמְבַקְשֵׁי רַעְתּוֹ, וְיִהְיֶה
בְּעֵינָיו כְּתוֹלַעַת הָרוּחָשֶׁת עַל הָאָרֶץ, בְּטֵל וּמְבַטָּל
בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְעַד שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לָזֶה, עַדִּין
רְחוּק הוּא מִהַשְּׁלֵמוֹת, כִּי בְּנִקְל לְשִׁבֵר כָּל מִינֵי
מַדּוֹת וַתְּאֻוֹת רַעוֹת, אֲבָל לְעַצֵּר רוּחוֹ וְלִכְבֹּשׁ כַּעֲסוֹ
וְלְהַחֲזִיר חֲמָתוֹ, זֶה קָשָׁה יוֹתֵר מִהַכֵּל, כִּי דָבָר זֶה
תְּלוּי בְּאַמוּנָה מְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יֵרָאֶה
וְלֹא יִרְגִישׁ לְפָנָיו עֵינָיו, כִּי אִם אֲמַתַּת מְצִיאֻוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שְׂדוּמִים, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם

אַל קוֹתוּ יִתְבַרַךְ בְּהִתְלַבְּשוֹת הַזֶּה.

ט.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי אִי אֶפְשָׁר
 לְהִגִּיעַ אֶל אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת כִּי אִם עַל-יַדִּי
 שְׁקִידָה רַבָּה בַּתּוֹרָה, וְיִלִּין בְּעַמְקָהּ שֶׁל הַלְכָהּ, כִּי
 בָּזָה שְׁמִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ אֶל תּוֹף הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וּמִתְבוֹנֵן בְּכָל פְּרָטֵי הַהֲלָכָה הַשִּׁיבִים לְכָל פְּרָט
 וּפְרָט מִהָעוֹלָם הַזֶּה, דוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, הוּא
 מוֹצֵא עַל-יַדֵּי-זֶה אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַרַךְ, וְתִכְףּ-וּמִיד
 כְּשֶׁמִּתְגַּלֶּה לוֹ רְצוֹנוֹ יִתְבַרַךְ, אֲזִי מְדַבֵּק נִשְׁמָתוֹ בּוֹ
 יִתְבַרַךְ, וְהוּא נַעֲשֶׂה סְבִלָן גָּדוֹל עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר
 עָלָיו, וּמַעֲנֶה רַף יְשִׁיב חֲמָה, כִּי הַתּוֹרָה — דְּרָכֶיהָ
 דְּרָכֵי נֵעַם, וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, וְעוֹבֵר עַל
 הַכֹּל.

י.

אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, וְאֵל תִּכְעַס
 וְאֵל תִּקְפִּיד עַל שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם. עָלֶיךָ לְדַעַת,

כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעַקֵּר
 הַנְּסִיוֹן הוּא לְרֹאוֹת אֵיךְ תּוּכַל לְהַחֲזִיק מֵעֶמֶד וְלֹא
 תִּתְעַצֵּבֵן וְלֹא תִפְלֵ בְרוּחָךְ, וְלֹא תִכְעַס וְלֹא תִקְפִּיד
 וְלֹא תִשְׁפֹּף חֲמַתְךָ עַל אַחֲרִים, וְאַל תִּחְשַׁב שְׂוֵה
 דָּבָר קָל, כִּי לְשֹׁבֵר אֶת כַּעֲסוֹ וְלִהְשִׁיב אֶת חֲמַתּוֹ,
 זֶה הָעֲבוּדָה הַקָּשָׁה בְּיֹתֵר וְהַכְּבֵדָה בְּיֹתֵר לְאָדָם
 — מְרַב צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְעֲגָמַת נַפֶּשׁ שְׁנִגְרָמִים
 לוֹ מְאַחֲרִים, וְזֶה עַקֵּר הַנְּסִיוֹן — לְהַחֲזִיק מֵעֶמֶד
 וְלֹא לְהִתְפַּעֵל כָּלֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְלִידַע,
 שְׂאֵלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם גָּנוּז וְנִסְתָּר בְּכָל פֶּרֶט מִפְּרִטֵי
 הַבְּרִיאָה, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְאִז מַה
 שִׁיךְ לְהִשְׁבֵּר מֵאִיזָה דָּבָר בְּעוֹלָם?!

יא.

אַחֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַכְנִיס עֲצָמְךָ בְּאִמוּנָה
 פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדַּע, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
 בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה שָׁם אֵלוֹפּוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, וְאֵין שׁוּם טִבֵּעַ וּמְקָרָה כָּלֵל, וְכֹל מַה שְׁנִנְאָרַע
 עִמָּךְ מִבַּעַל בְּחִירָה, הַכֹּל בְּרִשׁוֹתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְעַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ לְצֵאת לָרִיב עִם הַמְצַעְרִים

וְהַמְבִּזִּים אוֹתְךָ, וְלֹהֵתְמֵלֵא חֲמָה וְכַעַס עֲלֵיהֶם ? !
יוֹתֵר טוֹב לְךָ לְבָרוּחַ אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְכָּא,
וְלִסְפָּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ, וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,
וְזֶה יוֹעִיל לְךָ יוֹתֵר מֵהַכֹּל, כִּי בְּזֶה שֶׁתֵּצֵא לָרִיב
וְלַחֲלִיק עַל זַלְתְּךָ, לֹא רַק שְׁלֵא תִפְעַל, אֲלֵא עוֹד
תִּגְבִּיר עָלֶיךָ אֶת הַיְסוּרִים וְהַצָּרוֹת, כִּי כָּל מַה
שֶׁתִּתְקוּטְט עִם זַלְתְּךָ הַמְצַעֵר וּמְבַזֶּה אוֹתְךָ, עַל-יְדֵי-
זֶה אַתָּה מְנַתֵּק עֲצָמְךָ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה
עוֹשֶׂה אוֹתוֹ לְמַצִּיאוֹת בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּתְגַּבֵּר עָלֶיךָ הַמְרִירוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי בְּלִי הַשְּׁגָחָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד מֵר לְאָדָם, וְהוּא מִתְפּוֹצֵץ מְרֹב
צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֲהוּבִי, אָחִי,
לְהַכְנִיס עֲצָמְךָ אֶל תּוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִדַּע,
כִּי בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר, כִּבְיָכוֹל הוּא בְּעֲצָמוֹ נִמְצָא
בְּתוֹךְ צָרוֹתֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתַּק מִמֶּךָ הַכֹּל, כִּי
אֵין עוֹד נְחֻמָּה וְקִרְוֹר הָעֲצָבִים (שְׁקוֹרִין קִילָן דָּאס
נְעֵרוֹוֹן) כְּמוֹ מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה — לְהֵאֱמִין
בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲשֶׁר הוּא
יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא אֹתוֹ, עִמוֹ וְאֶצְלוֹ.

יב.

אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְקַרֵּר אֶת כַּעֲסְךָ וְחַמָּתְךָ,
כִּי אַתָּה הוֹרֵס עַל-יְדֵי-זֶה אֶת בְּרִיאֹת גּוֹפְךָ, וְיָמָה
גַּם שְׂאֵתָה עוֹקֵר עֲצָמְךָ מִשְׂרָשֶׁף, כִּי עַל-יְדֵי כַּעַס
וְחַמָּה אַתָּה שׁוֹבֵר אֶת הַחֹמָה, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
מְסֻכָּב עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְכַרֵּךְ כָּמוֹ חוֹמָה, וְעַל-יְדֵי
חַמָּה נִשְׁבֶּרֶת הַחֹמָה, וְאִזּוּ הוּא כָּמוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה
זָרָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְאֵבֶד
אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, בְּעוֹלָם הַזֶּה — אַתָּה הוֹרֵס
אֶת בְּרִיאֹת גּוֹפְךָ, וּבְעוֹלָם הַבָּא — אַתָּה עוֹקֵר
אֶת נִשְׁמָתְךָ מִשְׂרָשֶׁף, וּמַחֲשִׁיכָה בְּחֹשֶׁךְ וְצִלְמוֹת,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, רְאֵה לְהַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְקַרֵּר אֶת עֲצָבֶיךָ,
כִּי הַכַּעַס וְהַחַמָּה הֵם מַחֲלֵת הָעֲצָבִים, וְיִתְדַבֵּר אֶל
עֲצָמְךָ וְתִסְבִּיר לָךְ — הֲאִם כִּדְאִי לְעוֹרֵר מְדַנִּים,
רִיב וְחַמָּה בְּשִׁבִיל שְׂטִיּוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה? !
הֲלֹא יָמִינוּ שִׁבְעִים שָׁנָה, וְהַשְּׁבַעִים שָׁנָה גְדָמִים
בְּחַמְשָׁה עָשָׂר רְגָעִים (עֵינִי לְקוֹטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',
סִימָן ס"א), וּכְבָר עָבְרוּ לָךְ מִהַחֲמָשָׁה עָשָׂר רְגָעִים
שֶׁהֵם הַשְּׁבַעִים שָׁנָה הַרְבֵּה שָׁנִים, וְעַל-כֵּן בְּשִׁבִיל
עוֹד כַּמָּה רְגָעִים כִּדְאִי לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמְרִיבוֹת

וְהִצְעָקוֹת, הַמַּחְלֻקֹת, הַפְּעַס וְהַחֲמָה? ! רְאֵה, אֶהוּבִי,
 אָחִי, לְהִתְיַשֵּׁב מָה עִמָּךְ, וְאִזּוּ בְּיָדַי תָּבוֹא אֶל
 יְדִיעָה זוּ — פִּי יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְבָרַח וּלְהִתְחַבֵּא
 אֶצְלוֹ יְתַבְּרֶךְ, וְהוּא יִסְתִּיר אוֹתְךָ בְּסִתָּר צֶל פְּנֵי, וְ
 וְתִזְכֶּה לְהִסְתַּתֵּר בְּצֵלָא דְמַהִימָנוּתָא — צֶל הָאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְתִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ חַיִּים לְהִיּוֹת דְּבוֹק בְּחֵי
 הַחַיִּים.

יג.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה אֵיךְ שְׂאֲתָה הוֹרֵג אֶת
 עַצְמְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת עִם הַפְּעַס וְהַקְּפִידוֹת
 שְׁלֶךְ, מִדּוֹעַ לֹא תִכְנִיס בְּעַצְמְךָ אֶת יְדִיעַת אֲמִתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְּרֶךְ, וְתִדַּע פִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֶךְ, וְאִזּוּ
 בּוֹ בְּרַגַע שְׂתֵדֵם וְתִשְׁתַּק לְכֹל הַמְצַעְרִים וְהַמְבַזִּים
 אֶת נַפְשְׁךָ, אִזּוּ תִזְכֶּה לְהַכְלִיל בְּחֵי הַחַיִּים, וְיֵאִיר עָלֶיךָ
 הָאֲרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּהַתְגַּלוֹת נִפְלְאָה עֵין
 לֹא רְאָתָה אֶל־הֵים זִלְתָּךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוֹ; אֲשֶׁר־י
 עֵין רְאָתָה אֱלֹהִים, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת
 הַזּוֹכָה לָדֵם וְלִשְׂתַּק לְכֹל אֱלוֹ הַמְבַזִּים וְהַמְחַרְפִּים
 אֶת נַפְשׁוֹ, הָיוּ מְלֵאִים שְׂמֵחָה תָּמִיד, בְּאִם הָיָה

אחד מבזה ומצער אותם.

יד.

אחי היקר! ראה להשיב חמתך וכעסך, ותדביק
נפשך בו יתברך, ואף ששכר קבלת על עצמך
אלפים ורבבות פעמים לא לכעס ולא להיות עצבני
ומלא חמה, ובכל פעם אתה שב אל המדה הרעה
הזו, אף-על-פי-כן ראה להתחיל עכשו עוד פעם,
ואל תתיאש לצאת מהמדה הרעה הזו, הכוללת
את כל המדות הרעות שבעולם, ועליך לדעת,
פי לא בנקל לשבר את המדה הרעה הזו של
כעס וקפידות ועצבנות, פי על זה צריכים לעבד
ימים ושנים, וגם אז כולי האי ואולי, פי דבר
זה קשה וכבד מאד מאד לאדם לשבר ולהכניע,
מרב הרגלו הרע, ומרב צרות ויסורים ופגעי הזמן
שעוברים על כל בריה בזה העולם, והעקר איך
זוכים לשבר ולהכניע את הכעס והחמה והרציחה,
שנכנסו בכל פעם בלב האדם? רק על-ידי שמכניס
עצמו אל תוף האמונה הקדושה, לידע שאין שום
מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל משגח בהשגחה

פְּרִטֵי פְּרִטִית, דְּבַר גָּדוֹל וְדַבַּר קָטָן לֹא נֶאֱרָע
 מִבְּלָעֵדֵי רְשׁוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִבְּלָעֵדֵי הַשְּׂגָחָתוֹ הַפְּרִטֵי
 פְּרִטִית, וְעַל-כֵּן אַחַר יָשׁוּב דַּעַת אֲמַתֵי כְּזָה, לָמָּה
 לֹא תִרְאֶה לְקַרֵּר אֶת כַּעֲסֶךָ וְקַפִּידָתְךָ וַחֲמָתְךָ, וְתִהְיֶה
 סִבְלָן עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְיִוְתֵר טוֹב לָךְ
 שְׁתִּבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ כְּאֲשֶׁר
 יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִלְמַד אֶת תּוֹרָתוֹ יִתְבָּרַךְ
 וְתִמְצָא אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, כִּי הַתּוֹרָה מְלַבֶּשֶׁת
 בְּתוֹךְ עֲסָקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה: דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר,
 וּבְזָה תִזְכֶּה לְמַצָּא אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּבַר,
 וְתִזְכֶּה לְהִיּוֹת מְאָרִיךְ אַפָּךְ, וּמַעֲנֶה רַךְ יְשִׁיב חֲמָה.

טו.

אָחִי הַיָּקָר! הֲרִגְלֵ עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל
 מָה שְׁמַעִיק לָךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ
 תְּדַבֵּר וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת
 גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְזֶה יַעֲזֹר לָךְ
 לְדַבֵּק נַפְשְׁךָ בְּאוֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמְשִׁיךְ
 אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ לְמַטָּה בְּמִקוּמָךְ, שְׁאַתָּה
 מִנַּח שָׁם, עַד שְׁתִּתְגַּלֶּה לָךְ רוּחָנִיּוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,

וְתִבִּין וְתִשְׁכִּיל אִיךָ שְׁבֹכָל פְּרִי הַבְּרִיאָה: הוֹמָם,
 צוֹמָח, חִי, מְדַבֵּר, יֵשׁ בָּהֶם תוֹרָה, שְׁהִיא רְצוֹנוֹ
 יְתַבְרַךְ, וְעַל-יְדֵי יְדִיעָה זֹו תִזְכָּה לְהִיּוֹת מְאֲרִיךְ
 אַפֶּךָ עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִכְבֹּשׁ כַּעֲסֶךָ,
 וְתִשְׁבֹּר וְתִבְטֹל חֲמַתְךָ, כִּי מֵאַחַר שְׁתַּדַּע, שְׁבֹכָל
 פְּרִט וּפְרִט יֵשׁ בּוֹ תוֹרָה שְׁהִיא רְצוֹנוֹ יְתַבְרַךְ, עַל-
 כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְכַעַס וְלְהַקְפִּיד עַל כָּל דְּבַר שֶׁרַק
 נִאָרַע עִמָּךְ, אֲשֶׁר יִהְרַס אֶת גּוּפְךָ וְנִשְׁמַתְךָ גַּם יַחַד,
 יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְבָרַח אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו
 אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְזֶה יִקְרַר אֶת
 עֲצָבֶיךָ, אֲשֶׁר כָּל הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה וְהַחֲמָה בָּאִים
 מִשָּׁם, הֵינּוּ מֵעֲצָבָנוֹת.

טז.

אַחֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, אֲפֹלוּ בַּמְצָבִים
 הַכִּי קָשִׁים שְׁלָךְ, וְאֵל תִּפֹּל לְיַדֵי כַּעַס וְחֲמָה בְּשׁוֹם
 אִפֶּן שְׁבַעוֹלָם, כִּי זֶה עִקַּר גְּדֻלּוֹתוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה
 הָעוֹלָם — שְׁזוֹכָה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאִינוֹ נִשְׁבֹּר
 מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלִמְעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
 הָעֲלִיוֹנִים מִתְּפָאֲרִים כָּל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עִמוֹ,

ויוצאים כרוזין בכל העולמות: "ראו איך שפלוגי
 מחזיק מעמד בזה העולם הגשמי למטה, המלא
 הסתרות וחשכות ואינו פועם ואינו מתמלא חמה,
 ואינו מקפיד כלל; אשרי לו! ואשרי חלקו!
 אשריו בעולם הזה, ואשריו בעולם הבא! כי רב
 טוב הצפון מחכה לו"; כי עליך לדעת, כי בזה
 שהאדם מונע את עצמו מפעם ומקפדות, ואינו
 מתמלא חמה, בזה מגלה את טהר לבבו, ואיך
 שהוא מלא אהבה ויראה, אוהב את המקום ברוך
 הוא, ומתירא ממנו יתברך, וכשיש לאדם יראה
 ואהבה, אזי עולה מעלה מעלה בכל פעם יותר
 ויותר, עד שזוכה להגיע למדרגת הבטול אליו
 יתברך, שמבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, ואז
 אין דגמתו, כי אדם המסתובב בזה העולם הגשמי
 המלא הסתרות והעלמות, שנסתר ונעלם בו אורו
 יתברך, והוא מחזיק את עצמו באמונה פשוטה
 — לידע שגם במקומו, שם נעלמת ונסתרת
 אלקותו יתברך, ומאריך אפו, ומשיב חמתו, זה
 עולה על הכל, כי עקר החשיבות — כשהאור
 יוצא מתוך החשך דיקא, ואז מוציא מהכח אל
 הפעל כוננת הבריאה כלה.

יז.

אחי היקר! עליך לדעת, כי עקר גבורת האדם
בזה העולם היא לכבש את היצר של פעם וחמה,
כי "איזהו גבור הכובש את יצרו" (אבות, פרק
ד'), שנאמר (משלי ט"ז): "טוב ארך אפים מגבור,
ומושל ברוחו מלוכד עיר", הינו כי זה עקר הגבורה
של האדם — כשהוא מושל ברוחו ומאריך אפו
ומשיב חמתו, ואינו כועס, אשר גבורתו זו היא יותר
מלוכד עיר שלמה, ותכף-ומיד פשתזכה לכבש
את כעסך ולקרר את חמתך, זה עקר החכמה,
ועל-ידי-זה תזכה לבוא לידי בטול גמור אליו
יתברך, עד שעל-ידי התמדה בדבר זה — שלא
יכעיסך שום דבר, ולא תקפיד אפלו בלב, תזכה
להגיע אל מדרגת הנבואה ממש, כי רב רבם של
אנשי החמר קרוצי האדמה בזה העולם, שבווערת
בהם מידת הפעם והקפידות והחמה ונסתר מהם
הכל, והם בכלל טפשים, כי "בא לכלל פעם,
בא לכלל טעות", ואינם משיגים שום השגה
ברוחניות חיות אלקותו יתברך, והם רחוקים
לגמרי ממשג של השגה בעניני רוחניות אלקותו

יתברך, מכל שכן במדרגת הנבואה שידבר אליו
 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אבל כשתזכה לעבד על
 עצמך, עד שתשבר את רע לבבך וכעסך, ותהיה
 מעביר על מהותיך, שותק ודומם למחרפי נפשך
 ולמבזיה, ותהיה מקדש את עצמך ופורש מדרכי
 כלל העולם ההולכים במחשכי הזמן, ונלכדים
 בכעס ובחמה, ברציחה, במריבות ובמחלוקת וכו',
 ותהיה דעתך רחבה ופנויה אל רוחניות חיות
 אלקותו יתברך, ומחשבתך תהיה קשורה למעלה
 בעולמות העליונים, אז דיקא תזכה שיאיר עליך
 אור הנבואה, ותראה מראות אלקים ותשמע הקול
 מדבר אליך קול לו קול אליו הוא שומע הקול,
 ואין אחרים שומעים את הקול; אשרי הזוכה
 להגיע אל מדרגת הסבלנות והוא סבלן על כל
 אשר עובר עליו, ובזרח תמיד רק אליו יתברך,
 ואז לרב טוב הגנוז והצפון יזכה, אשרי לו!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

